

Afganistan – aktuálna politická téma na hodine geografie

streda, 10. 11. 2021 od 14:30 do 15:20

prihlasovanie cez <https://registracia.itakademia.sk>

Stela Csachová, Ústav geografie, PF UPJŠ v Košiciach

AFGANISTAN

Stela Csachová
stela.csachova@upjs.sk

 ÚSTAV GEOGRAFIE
Prírodovedecká fakulta UPJŠ v Košiciach

ČO SA DNES DOZVIEME

1. Aké sú prírodné pomery?
2. Akí ľudia tam žijú?
3. Na čom je založená ekonomika?
4. Čo je Taliban?
5. Prečo o Afganistane hovorí celý svet?

Zdroje dát

PREČO DISKUTOVAŤ O AFGANISTANE?

Čekání na návrat ke vzdelání.
Školy v Afghánistánu jsou pro
starší dívky zatím uzavřeny

Taliban umožní dievčatám a
ženám študovať v špeciálnych
triedach

Taliban vydáva rozkaz
neholiť si bradu v
južnom Afganistane

Taliban sa uchyluje k starým
praktikám. V Heráte vyvesili
mŕtve telo.

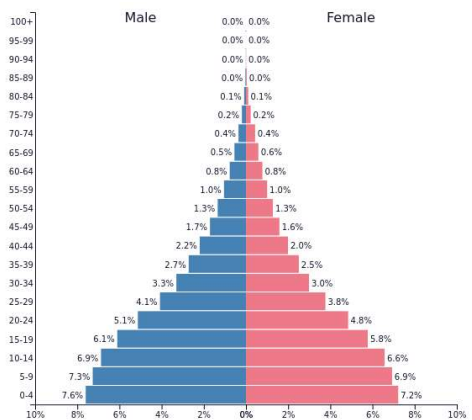
Základné informácie

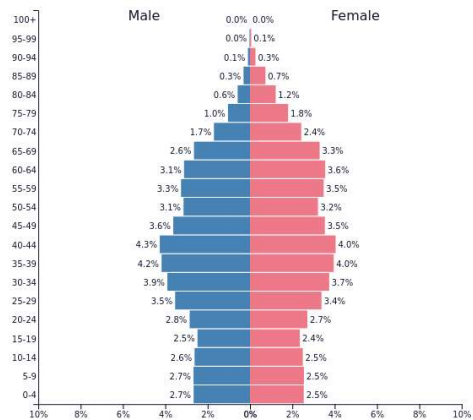
ISLAMSKÝ EMIRÁT AFGANISTAN

Rozloha

Veková pyramída

Afghanistan - 2019
Population: 38,041,757

Slovakia - 2019
Population: 5,457,011

Počet obyvateľ'ov

Stredná dĺžka života: 65 rokov (SR 77,5 rokov)

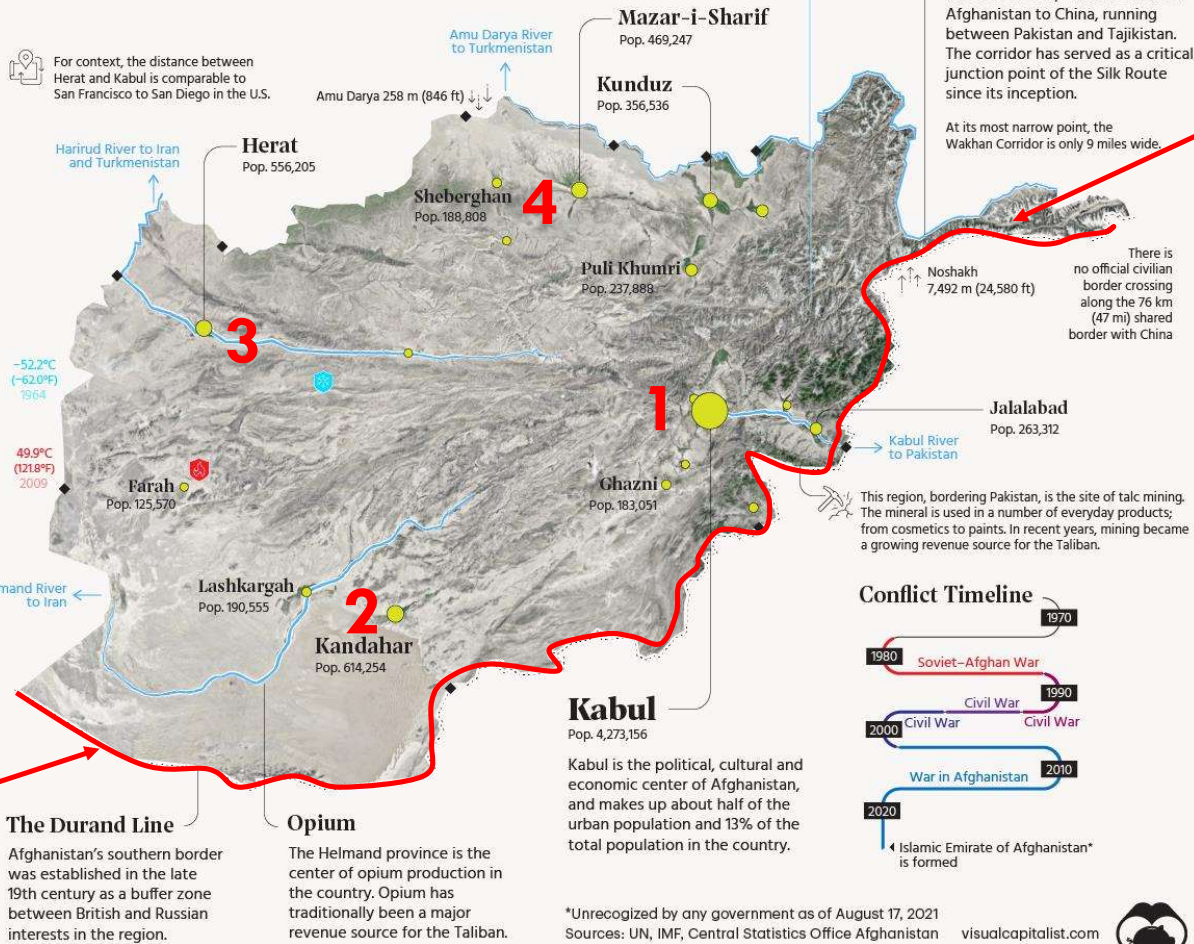
Afghanistan

GDP (nominal)	\$19.9B	117 of 195	Land Area	652,864 km ² (252,072 sq mi)
Population	32,890,171	43 of 195	Pop. Density	48/km ² (125/sq mi)

- Urban Area
- Major border crossing
- Temperature records
- High/low elevation points

The mountainous interior is an important source of water for the entire region. Rivers running into Pakistan and Iran are both growing areas of tension as nations seek reliable access to water.

For context, the distance between Herat and Kabul is comparable to San Francisco to San Diego in the U.S.

Wakhan Corridor

This narrow strip of land connects Afghanistan to China, running between Pakistan and Tajikistan. The corridor has served as a critical junction point of the Silk Route since its inception.

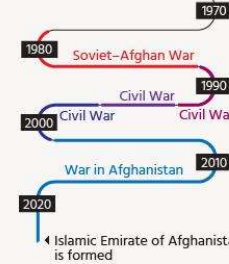
At its most narrow point, the Wakhan Corridor is only 9 miles wide.

There is no official civilian border crossing along the 76 km (47 mi) shared border with China

Jalalabad
Pop. 263,312

This region, bordering Pakistan, is the site of talc mining. The mineral is used in a number of everyday products; from cosmetics to paints. In recent years, mining became a growing revenue source for the Taliban.

Conflict Timeline

Kabul
Pop. 4,273,156

Kabul is the political, cultural and economic center of Afghanistan, and makes up about half of the urban population and 13% of the total population in the country.

The Durand Line

Afghanistan's southern border was established in the late 19th century as a buffer zone between British and Russian interests in the region.

Opium

The Helmand province is the center of opium production in the country. Opium has traditionally been a major revenue source for the Taliban.

*Unrecognized by any government as of August 17, 2021
Sources: UN, IMF, Central Statistics Office Afghanistan

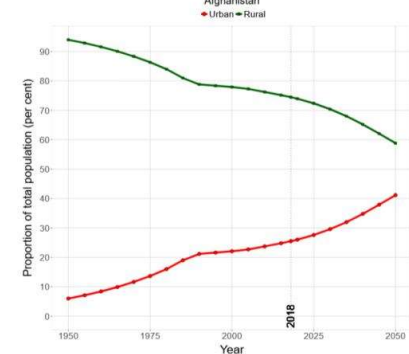
Ďalšie mestá:

1. Kábul
2. Kandahár
3. Herát
4. Mazar-i-Šaríf

Vachánsky koridor

Miera urbanizácie 25,75%

Percentage of population in urban and rural areas

© 2018 United Nations, DESA, Population Division. Licensed under Creative Commons license CC BY 3.0/CCO. Note: Urban and rural population in the current country or area as a percentage of the total population, 1950 to 2050.

Durandova línia

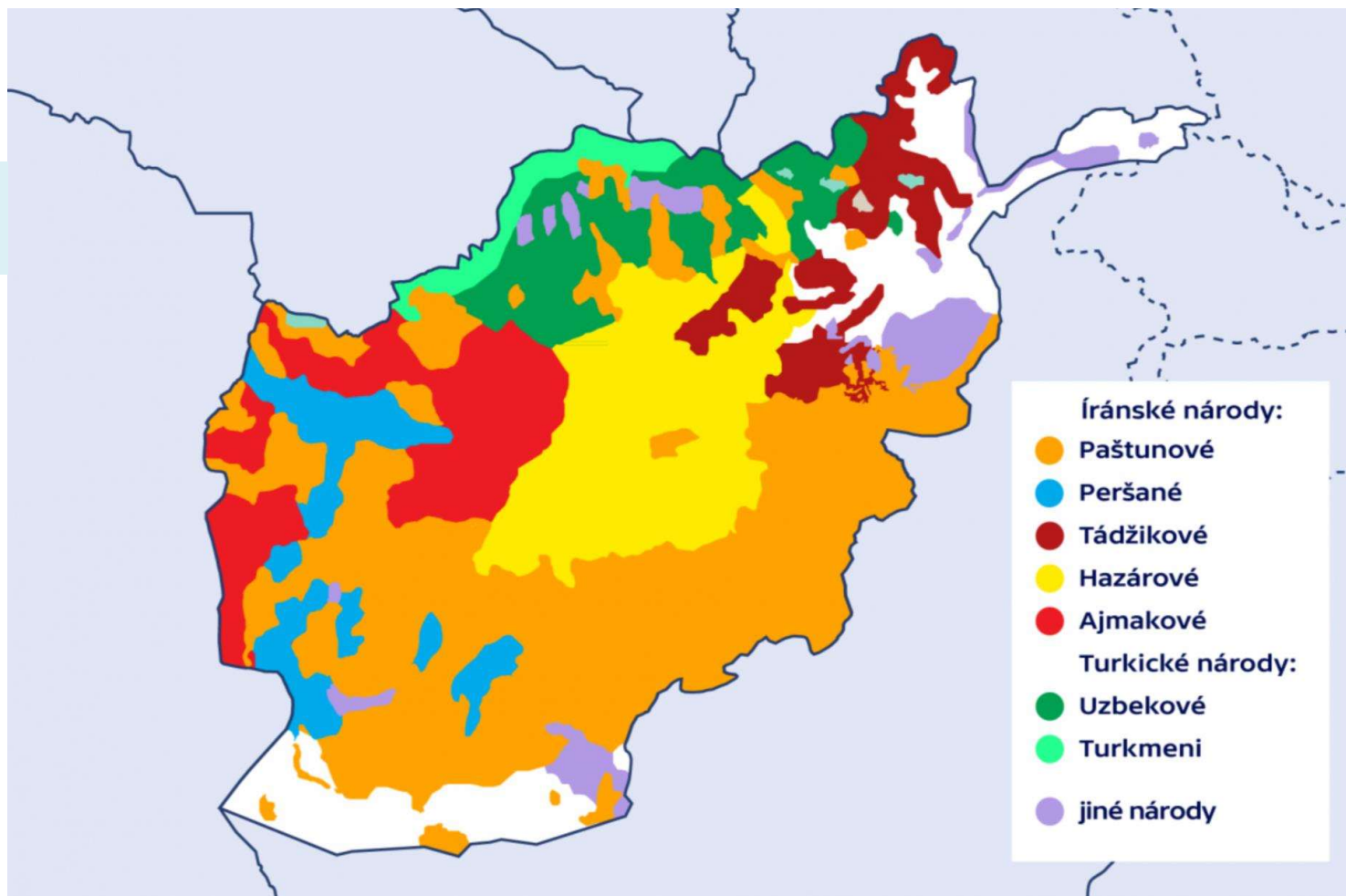
GOOGLE MAPS

https://www.google.com/maps/@37.050112,72.6716433,3a,75y,38.84h,97.61t/data=!3m8!1e1!3m6!1sAF1QipOgcRSMbn7fHQR5pZTXZ_rBbyvJfSo_r2xWetGo!2e10!3e1!1!6shhttps:%2F%2Fh5.googleusercontent.com%2Fp%2FAF1QipOgcRSMbn7fHQR5pZTXZ_rBbyvJfSo_r2xWetGo%3Dw203-h100-k-no-pi-8.067543-ya43.18949-ro0-fo100!7i10240!8i5120

<https://www.google.com/maps/@35.375226,69.5927984,3a,75y,81.75h,87.52t/data=!3m8!1e1!3m6!1sAF1QipNuB1FIQlcJdGokGpU4rgC2AERtQtHVBMDIntFh!2e10!3e1!1!6shhttps:%2F%2Fh5.googleusercontent.com%2Fp%2FAF1QipNuB1FIQlcJdGokGpU4rgC2AERtQtHVBMDIntFh%3Dw203-h100-k-no-pi-0-ya340-ro0-fo100!7i8704!8i4352>

Ktoré národnostné skupiny
sú najpočetnejšie?

Paštúni - sunniti
Hazari - šíiti
Tadžici

60-te roky

Afganistan relat. nezávislý, kráľ Záhír Šád
Modernizácia, vzdelávanie, turizmus, hippies
Kábul moderný, zvyšok krajiny chudobný

<https://www.iforher.com/motivation/society-women/fearless-happy-modern-old-pics-from-afghanistan-show-people-have-lost-so-much/>

70-te roky

vojenský prevrat
vplyv komunistov, 1979 vstup ZSSR do Afganistanu
prezident Nadžibuláh

80-te roky

Strety 2 svetov - komunisti a mudžahedíni (ateizmus a viera)
Milióny ľudí utiekli z krajiny (do Pakistanu)
V čase rozpadu ZSSR Sovieti odchádzajú z krajiny

https://en.wikipedia.org/wiki/Afghan_mujahideen#/media/File:October_87_-_Khalis-loyal_Muja.jpg

90-te roky

Mudžahedíni

Začali sa štiepiť a jedna vetva je **Taliban**

1996 – 2001: vláda Talibanu. Návrat „stredoveku“ (ukážka z knihy, s. 215: zákaz hier, spevu, televízie, povinnosť nosiť bradu, kameňovanie

<https://gandhara.rferl.org/a/taliban-courts-public-executions/31449392.html>

2000 - 2020

2001 – teroristický útok U. B. Ládina na USA

Invázia USA do Afganistanu

Ciel': zreformovať krajinu, nastoliť demokraciu.

Obrovské výdavky na vojenskú infraštruktúru, korupcia, rodinkárstvo, islamisti realizovali samovražedné útoky

rok 2021

Ohlásenie odchodu vojsk USA

Rýchly postup Talibanu

15. 8. 2021 – ovládnutie Kábulu Talibanom, zostavovanie vlády

<https://svet.sme.sk/c/22734257/afganistan-taliban-povstanci-cina-rwanda.html>

EKONOMIKA

Hrubý domáci produkt – veľkosť ekonomiky

120. miesto /219 (SR 64. miesto)

Hrubý domáci produkt na obyvateľa – rozvinutosť ekonomiky

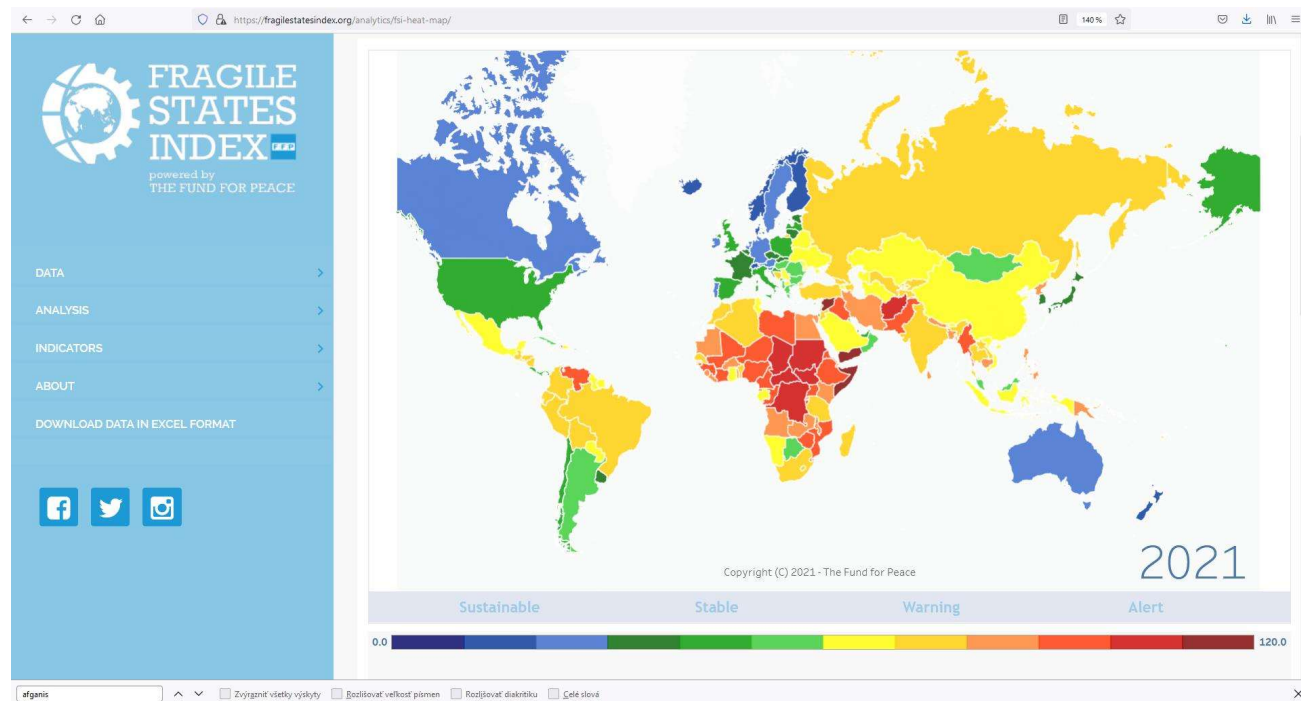
201. miesto /213 (SR 53. miesto)

Index ľudského rozvoja

169. miesto /189 (SR 39. miesto)

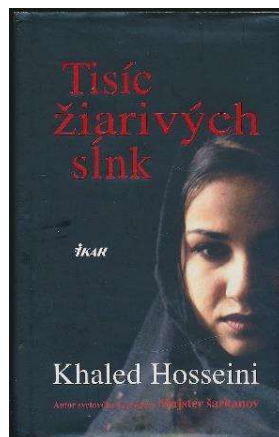
Ópium
Pervitín
Poľnohospodárske produkty
Veľké zásoby NS (lítium)

Kolabujúce štáty vo svete

AK VÁS TÉMA ZAUJALA

Travelistan - cestovateľ

Film: Majster šarkanov (na motív knihy K. Hosseiniho)
Hodnotenie – 81%

Kniha: K. Hosseini Tisíc žiarivých slnk (2009)
Hodnotenie 4,9/5

Článok: Čech, Ľ. 2014. Drogový problém Afganistanu ako obmedzujúci faktor jeho ekonomickej obnovy. Medzinárodné vzťahy, 12 (4), s. 356-373.

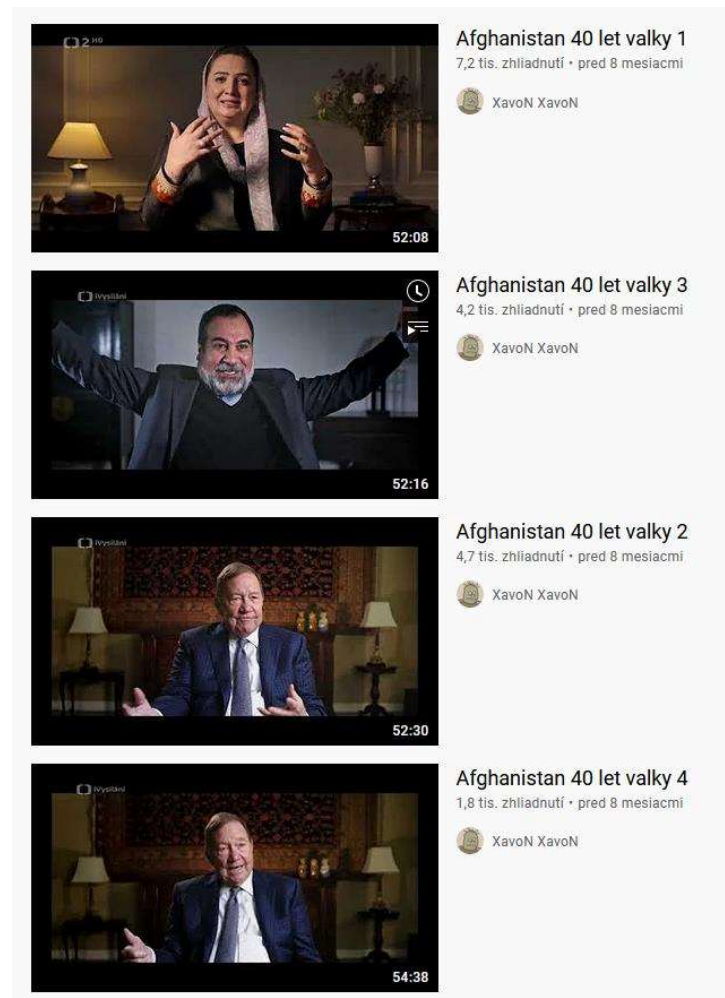
https://fmv.euba.sk/www_write/files/dokumenty/veda-vyskum/medzinarodne-vztahy/archiv/2014/MV_2014_4_356-373_Cech.pdf

Dokumentárny seriál: Afganistan – 40 rokov vojny

https://www.youtube.com/results?search_query=afganistan+40+rokov+vojny

1. časť 8:10 – 10:18, 12:05 – 14:30

3. časť: 36:00 – 39:00 (zlý zvuk)

The image shows a vertical list of four YouTube video thumbnails. Each thumbnail is accompanied by a title, view count, upload time, and channel name. The channel name for all videos is 'XavoN XavoN'.

- Afganistan 40 let valky 1**
7,2 tis. zhliadnutí • pred 8 mesiacmi
XavoN XavoN
Video duration: 52:08
- Afganistan 40 let valky 3**
4,2 tis. zhliadnutí • pred 8 mesiacmi
XavoN XavoN
Video duration: 52:16
- Afganistan 40 let valky 2**
4,7 tis. zhliadnutí • pred 8 mesiacmi
XavoN XavoN
Video duration: 52:30
- Afganistan 40 let valky 4**
1,8 tis. zhliadnutí • pred 8 mesiacmi
XavoN XavoN
Video duration: 54:38

NÁVRH VYUČOVACEJ HODINY

1. Vyučovacia hodina – motivačný výklad učiteľa, ppt. prezentácia, digitálny atlas sveta (napr. atlas/mapy.cz), maps google

Domáca úloha – napr. pozrieť si film, napísanie eseje

2. Vyučovacia hodina – diskusia o Afganistane, Talibane so študentmi

Otázky:

- a. Prečo dochádza k pádom politických režimov?
- b. Vracia sa Afganistan v čase späť?
- c. Aké sú scenáre vývoja Afganistanu?
- d. Aké sú dôsledky konfliktu pre civilné obyvateľstvo?
- e. Čo bolo dobré a čo zlé v jednotlivých obdobiach? Kto a čo podporoval?
- f. Čo malo medzinárodné spoločenstvo urobiť inak?

ZÁVER

- **neúspešná vláda kráľa – prevrat – neúspešná vláda – invázia komunistov – neúspešná vláda – prevrat a vláda Talibanu – invázia USA – neúspešná vláda – prevrat a nástup Talibanu**
- stabilizácia je zložitý a časovo náročný proces
- presadzovanie myšlienok západného sveta
- zvonka nerozumieme lokálnym pomerom
- ihrisko pre regionálne mocnosti – Čína, India, Pakistan, Rusko
- čo hovorí Taliban? – chce medzinárodnú akceptáciu; tvrdí, že bude vládnuť miernejšie; vnútorne je rozdrobený
- katastrofa pre mladú, vzdelanú generáciu zvyknutú na internet, hudbu a integráciu mužov a žien

ĎAKUJEM ZA POZORNOSŤ

stela.csachova@upjs.sk

<http://www.uge.science.upjs.sk>

<https://www.facebook.com/ustavgeografie/>

https://www.instagram.com/geography_kosice/